

Milyen esélyei vannak az India-Közel- Kelet-Európa-gazdasági folyosó (IMEC) megvalósításának az Izrael és Irán közötti konfrontáció tükrében?

CSICSMANN LÁSZLÓ

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerző(k):

Csicsmann László

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet weboldalán](#).

Csicsmann László, vezető kutató, MKI

Milyen esélyei vannak az India-Közel-Kelet-Európa-gazdasági folyosó (IMEC) megvalósításának az Izrael és Irán közötti konfrontáció tükrében?

A 2023 szeptemberében a G20 csúcstalálkozón Újdelhiben bejelentett IMEC (India-Middle East-Europe Economic Corridor) gazdasági folyosó a világ három leggyorsabban növekvő régióját kívánja összekötni. Az Európa, a Perzsa-öböl és India multimodális összekapcsolását megcélzó projekt jelentős politikai támogatottságot élvez. Megvalósulásának előfeltétele azonban a közel-keleti konfliktus eszkalációjának megakadályozása, és egy átfogó rendezés. Az IMEC legfőbb ellenlábasa jelenleg Törökország, amely nemcsak Izraellel áll negatív kapcsolatban, hanem Indiával is geopolitikai rivalizálás jellemzi a viszonyát. Az IMEC a magyar konnektivitási stratégia szemszögéből egy lehetőség, amelynek egyik fontos állomása az Egyesült Arab Emírségek elnökének múlt heti budapesti látogatása, amelynek keretében 14 megállapodást írtak alá.

Történelmi látogatásra került sor hazánkban 2025. július 17-én, ugyanis Magyarországra látogatott az Egyesült Arab Emírségek elnöke, Mohamed bin Zájed Ál Nahján sejk, aki 14 megállapodást írt alá Budapesten. Az emírségek egyik meghatározó technológiai vállalata az e& és a 4iG között együttműködés jött létre a föld- és tenger alatti adatforgalmat bonyolító kábelek lefektetése, valamint adatközpontok létrehozása kapcsán. [A 4iG három megállapodást is kötött](#) az EDGE nevű technológiai és a védelmi ipar területén működő vállalattal – többek között – drónokkal kapcsolatos technológiai együttműködés területén. Az Egyesült Arab Emírségek az elmúlt években középhatalomként pozícionálta magát az átalakuló világrendben, az ország pedig már nemcsak az olajvagyonáról ismert, hanem a technológiai újításokban, a mesterséges intelligencia, a megújuló energia, az űrtechnológia és védelmi ipar területén való vezető

szerepéről is. Az Egyesült Arab Emírségek a [Vision 2031 tervében](#) fektette le azon célokat, amellyel az olajbevételektől való függést igyekszik csökkenteni.

Az Egyesült Arab Emírségek vezetőjének magyarországi látogatása szorosan kapcsolódik egy tágabb geopolitikai összefüggésrendszerhez, éspedig a G20 csúcstalálkozón, 2023 szeptemberében Újdelhiben bejelentett India-Közel-Kelet-Európa gazdasági folyosó javaslatához, amely a tervek szerint India és Európa között létesítene infrastrukturális és digitális kapcsolatokat. Az IMEC terve illeszkedik a magyar keleti nyitás, illetve a konnektivitás stratégiájához is, ugyanis a világ jelenleg egyik leggyorsabban növekvő gazdaságát kapcsolná össze Európával, az öreg kontinens versenyképességének javításához pedig elengedhetetlen, hogy ehhez hasonló jellegű együttműködésekben vegyen részt.

Az [IMEC a tervek szerint](#) egy északi és egy keleti folyosóból állna. Az északi rész Indiát a Perzsa-öböl térségével kapcsolja össze, különös tekintettel az Egyesült Arab Emírségekre és Szaúd-Arábiára. Narendra Modi elnöksége alatt stratégiai partnerség jött létre India és az Egyesült Arab Emírségek között, valamint elmélyültek az indiai-izraeli kapcsolatok is. Emellett 2022-ben indult útjára [egy minilaterális kezdeményezés, az I2U2](#), amely India, Izrael, az Egyesült Arab Emírségek és az Egyesült Államok négyoldalú együttműködése, amely elsődlegesen a gazdasági és technológiai jellegű kapcsolatok megerősítését tűzte ki célként. Az I2U2 alapját pedig az Egyesült Államok által közvetített, és Magyarország által támogatott Ábrahám-egyezmények képezik, különösen a 2020 szeptemberében az arab-izraeli normalizáció keretében aláírt izraeli-emírségek békeszerződés. [Narendra Modi 2025. április 22-én Szaúd-Arábiában](#), a [pahalgámi terrortámadás](#) következtében rövidre sikerült látogatásán tovább mélyítette a kapcsolatokat a Perzsa-öböl térségének meghatározó államával.

Az IMEC keleti szakasza pedig az izraeli Haifa kikötője és Európa között teremtené infrastrukturális kapcsolatokat, a tagállamok közül Görögország, Olaszország és Franciaország is támogatója a kezdeményezésnek. A második Trump elnökség idén 2025 januárja óta jelentős erőfeszítéseket

tesz azért, hogy az IMEC megvalósulhasson. India eredeti tervei szerint egy [észak-déli konnektivitási útvonalon](#) (International North-South Transport Corridor, INSTC) keresztül kívánta összekapcsolni a szubkontinentst Európával, azonban a 2022 februárja óta tartó orosz-ukrán háború megakadályozta az eredeti elképzeléseket.

Benjamin Netanjahu izraeli miniszterelnök 2024 szeptemberében, az ENSZ Közgyűlésében tartott beszédében két térképet tartott kezében, az egyik az Irán által irányított ellenállás tengelyének nem állami szereplőinek (Hamász, Hezbollah, Anszar Allah) Izrael-ellenes tevékenységét, a másik pedig [az általa „áldásnak” tartott IMEC útvonalát](#) mutatta. Az IMEC a tervek szerint részben magántőkéből teremtené multimodális összeköttetést három régió között, és nem utolsósorban az Európai Unió zöld hidrogénnel való ellátásához, és így a zöld átállás céljainak megvalósításához is hozzájárulna. A privát szektorból számos vállalat jelezte – így például az indiai Tata konglomerátum vagy az Adani csoport, a szaúdi SABIC (Saudi Basic Industries Corporation) kifejezte érdeklődését a projekttel kapcsolatban, amely a meglévő minilaterális együttműködésekre épülhetne.

Az Európai Unió jelenleg az IMEC szemszögéből kulcsfontosságú két régióval is elmélyíteni készíti a kapcsolatait, így Indiával és a hat tagot, köztük az Egyesült Arab Emírségeket és Szaúd-Arábiát is tagjai között tudható Öbölmenti Együttműködési Tanáccsal (Gulf Cooperation Council, GCC). [Az Európai Unió és a GCC első csúcstalálkozója](#) a magyar EU elnökség alatt 2024 októberében került sor, és a gázai konfliktus ellenére egy közös zárónyilatkozatot is el sikerült fogadni. Magyarország támogatásával [Brüsszel az elmúlt hetekben kezdte el Abú Dhabival a szabadkereskedelmi tárgyalásokat](#), amely hozzájárulhat a napokban a kapcsolatok további elmélyítéséhez. Az Európai Unió és India között is zajlanak a szabadkereskedelmi megállapodás megkötéséről szóló egyeztetések, amely ugyancsak pozitív lépésnek tekinthető az IMEC lehetséges megvalósításának szemszögéből. A fenti, pozitívnak mondható fejleményeket alapvetően egyvalami árnyékolja be, és pedig a 2023 októberében kirobbant Izrael-Hamász konfliktus, illetve az ennek nyomán kialakult eszkaláció.

HOGYAN ÉRINTI IZRAEL ÉS IRÁN KÖZVETLEN HÁBORÚJA AZ IMEC MEGVALÓSÍTÁSÁT?

A magántőke bevonására építő multimodális konnektivitási tervek megvalósításának egyik alapvető feltétele a politikai stabilitás, hiszen egyetlen olyan vállalat sem fektet be szívesen egy olyan területen, ahol jelentős fegyveres konfliktusok zajlanak. Ebből a szempontból a közel-keleti regionális rend hiánya és az a regionális hatalmak közötti vetélkedés jelenti a problémát, amely 2025 júniusában az ún. 12 napos izraeli-iráni háború formájában öltött testet.

Az IMEC megvalósításának egyik alapvető előfeltétele [az izraeli-szaúdi normalizáció](#), amelyet jelenleg a gázai konfliktus akadályoz. Ez nem azt jelenti, hogy a két állam között ne lennének sporadikus kapcsolatok, ugyanakkor a politikai akarat kulcsfontosságú a tovább lépéshez. Trump elnök 2025 májusi rijádi útján és az ott elmondott történelmi léptékű beszédében ugyan nem tett konkrét utalást az IMEC-re, azonban az általa vizionált, az Ábrahám-egyezmények kiszélesítésére és az elmélyülő üzleti kapcsolatokra épülő közel-keleti rend éppen ezt segítené elő. A Perzsa-öböl államai számára azonban problematikus, hogy [Izrael elsősorban katonai és nem diplomáciai eszközökkel](#) próbálja rendezni a politikai konfliktusokat, ahogy az Iránnal folytatott amerikai tárgyalások ötödik fordulóját követően, vagy éppen Szíriában láthatjuk. Az Egyesült Államoknak tehát kulcsfontosságú szerepe van abban, hogy valamennyi közel-keleti partnerét – beleértve a NATO-tag Törökországot is – rávegye, hogy a tárgyalásokat részesítsék előnyben a fegyverek alkalmazása helyett.

[Az IMEC legnagyobb ellenlábasa](#) a Közel-Keleten éppen Törökország, mivel az Európát Indiával összekötő projekt terve elkerüli az ország területét. Törökország elsősorban az ún. Iraq Development Road projekt tervét, valamint a kínai irányítás alatt álló Középső Folyosó (Middle Corridor) tervét támogatja. Egyes szakértők felvetik, hogy a jelenlegi szíriai normalizáció lehetővé tenné, hogy Damaszkuszon keresztül és Törökországon át valósuljon meg az IMEC, azonban a török kormány Izrael-

ellenes politikája ezt jelenleg nem támogatja. Törökország és az IMEC viszonyában egy másik konfliktusforrásnak India tekinthető, ugyanis Ankara és Újdelhi között különösen a 2025 áprilisi pahalgámi terrortámadást követően nagyon [megromlottak a kapcsolatok](#).

[A gázai kérdés mielőbbi rendezése](#) ebben az értelemben kulcsfontosságú, ugyanis ez elősegítheti az izraeli-szaúdi kapcsolatokat, és akár a török-izraeli kapcsolatokban is enyhülés állhat be. Törökország éppen 2023 előtti két esztendőben javította meg kapcsolatait a zsidó állammal, amelyet kettészakított a gázai konfliktus kirobbanása. Jelenleg az IMEC tervét a [Földközi-tenger keleti medencéjében megjelenő geopolitikai rivalizálás](#) (török-görög, török-izraeli, török-egyiptomi vetélkedés) ugyancsak megnehezíti. Az IMEC kapcsán az is felmerül, hogy a palesztin területek számára egy olyan fejlesztési projektet kínál, amely először bekapcsolja a regionális gazdasági folyamatokba, és nem kirekeszti azokból. Ehhez azonban elengedhetetlen a palesztin kérdés átfogó rendezése, beleértve a palesztin kormányzat reformját is.

Izraelnek az Irán elleni nukleáris létesítmények elleni júniusi támadása [sokak szerint az IMEC terveinek végét jelentették](#). Ha és amennyiben sikerül a következő hónapokban a Trump által vizionált nukleáris megállapodást megkötni Teheránnal, akkor még akár haszonélvezője is lehetne az IMEC-nek, például [Csabahár kikötőjén keresztül](#), ahol jelenleg India jelentős beruházásokat hajt végre azzal a céllal, hogy Pakisztán területének kihagyásával elérje Afganisztán területét.

Nagyon fontos azonban, hogy az IMEC megvalósításában érdekelt Európai Unió is megfelelő befolyással rendelkezzen a fenti folyamatok felett. Jelenleg egyes tagállamok aktív politikát folytatnak a térségben, így például [az indiai-görög kapcsolatok](#) az elmúlt hónapokban kifejezetten elmélyültek. Ebbe a folyamatba illeszkedik az Egyesült Arab Emírségek elnökének magyarországi látogatása is. A tavalyi EU-GCC csúcstalálkozó záródokumentumában foglaltakat tovább kell vinni. A két régió államai között azonban nem mindenben van egyetértés. Az Egyesült Arab

Emírségek például a Száhel térségében vagy Afrika szarván olyan konfliktusokban vállal szerepet (pl. Szudán, Líbia), [amelyek nem feltétlen szolgálják az Európai Unió érdekeit](#).

Az első Trump elnökség alatt tető alá hozott Ábrahám-egyezmények ötödik évfordulóját 2025 szeptemberében ünnepeljük. A gázai konfliktus ellenére Izrael és az Egyesült Arab Emírségek közötti kapcsolatok nemcsak fennmaradtak, hanem többek között az érzékenynek számító védelmi területre is kiterjednek. Abú Dhabí például kibertechnológiát vásárol a zsidó államtól, de például [az EDGE nemrégiben 30 százalékos részesedést vásárolt](#) 10 millió dollár értékben egy izraeli technológiai vállalatban. Ezen kapcsolatok megerősítésére és elmélyítésére a politikai akarat rendelkezésre áll, éppen ezért valamennyi erőfeszítést a konfliktusok lezárására kell fordítani, amely Magyarországnak is kiemelt érdeke.